

**Laki kuntien ympäristönsuojelun
hallinnosta 20 vuotta
– katsaus menneeseen ja tulevaan**

Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry:n

Lammin päivät 4.10.2006

Ympäristöpäällikkö Maija Hakanen

”Kunnan ympäristönsuojeluhallinnon historiaa mappini valossa”

Vertaus kunnallisen ympäristönsuojeluhallinnon synnystä koko nykyisen kaltaisen kunnallishallinnon syntyyn sata vuotta aikaisemmin:

- a) asioiden hoitamatta jättäminen olisi merkinnyt taloudellisen kehityksen esteeksi muodostuvia yhteiskunnallisia epäkohtia
- b) hallinnon tehostaminen kunnallishallinnon tietä oli valtion taloudelle edullista
- c) 'isännät' kunnissa eivät aluksi välttämättä olleet järin innostuneita uusista tehtävistä

Muutosvastarinta murtuu

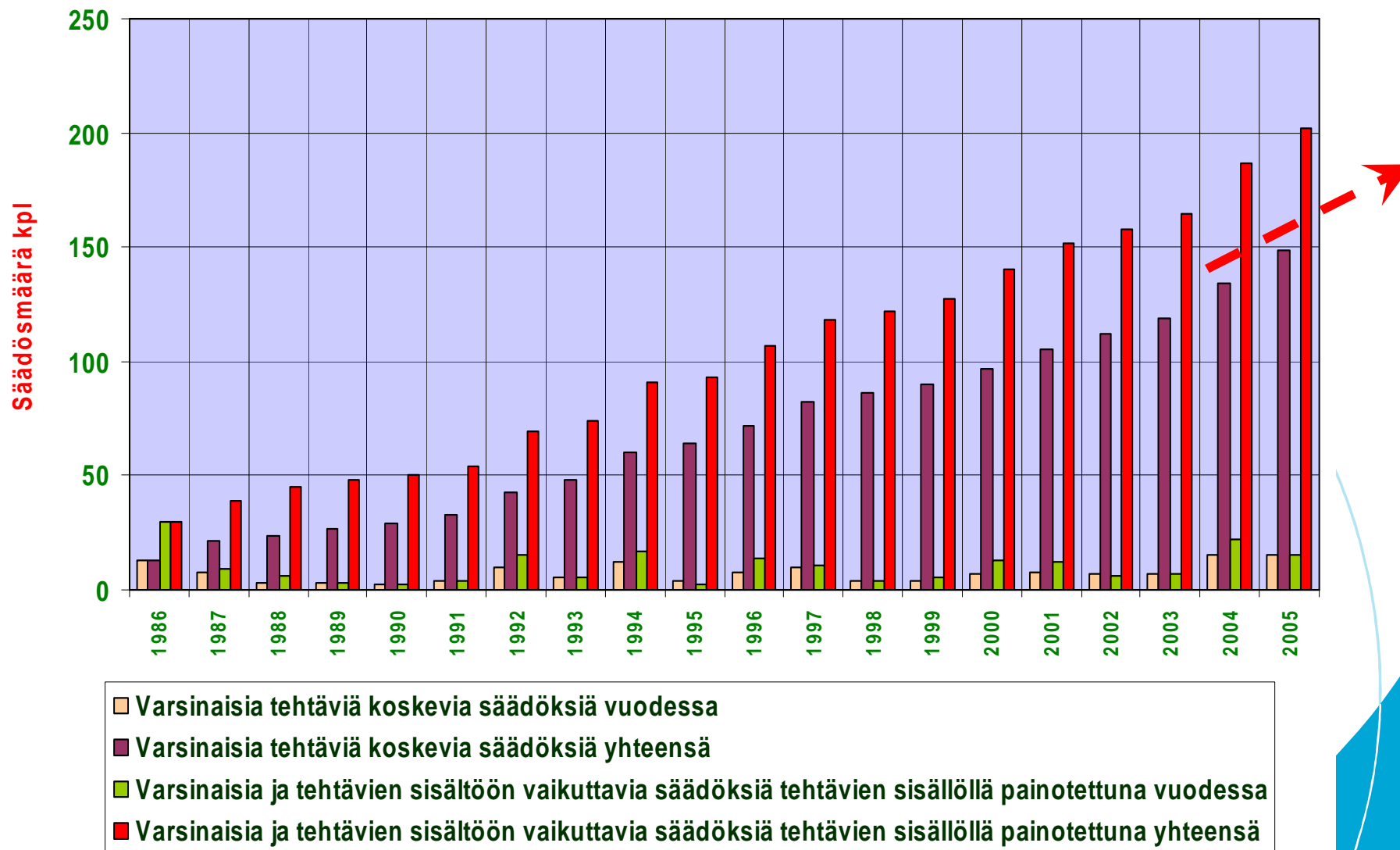
Eläköön kuntien ympäristönsuojelutyö!

Toimitus:
Camilla v. Bonsdorff
Päivi Kippo-Edlund
Kaisu Anttonen-Heikkilä
Stefan Skog
Vesa Valpasvuo

Lyhyt, mutta hengästyttävä historia

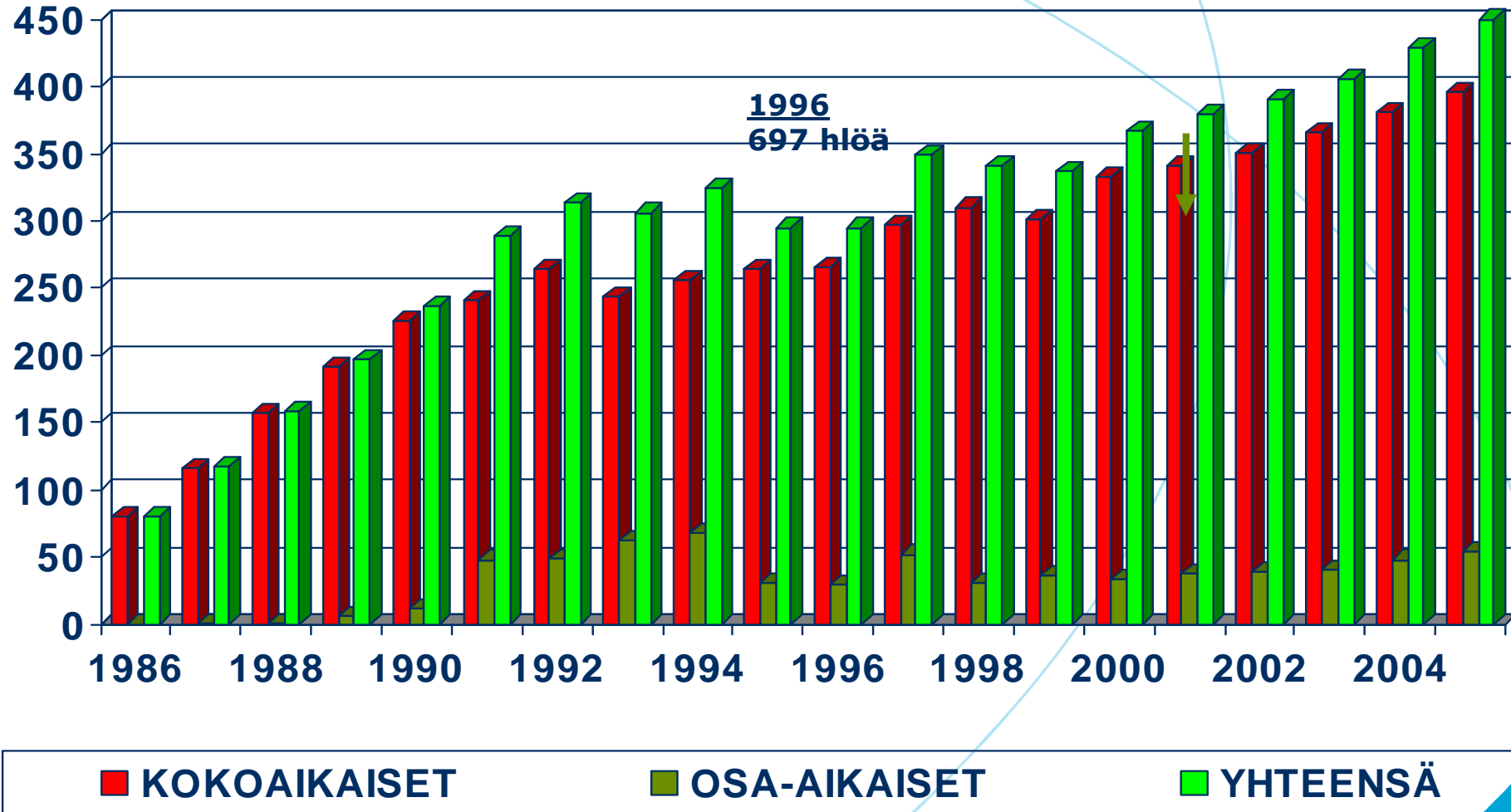
1983	ympäristöministeriö, vesi- ja ympäristöpiirit
1986	KYHL
1989	vapaakuntakokeilu
1991	KYHL:n uudistaminen
1991	ympäristölupamenettelylaki
1993	valtionosuusuudistus
1990-luku	kestävä kehitys
1991-1995	lama
1995	kuntalaki
1998	EU-jäsenyys
2000	ympäristönsuojelulaki

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä koskevien säädösten määrä 1986-2005

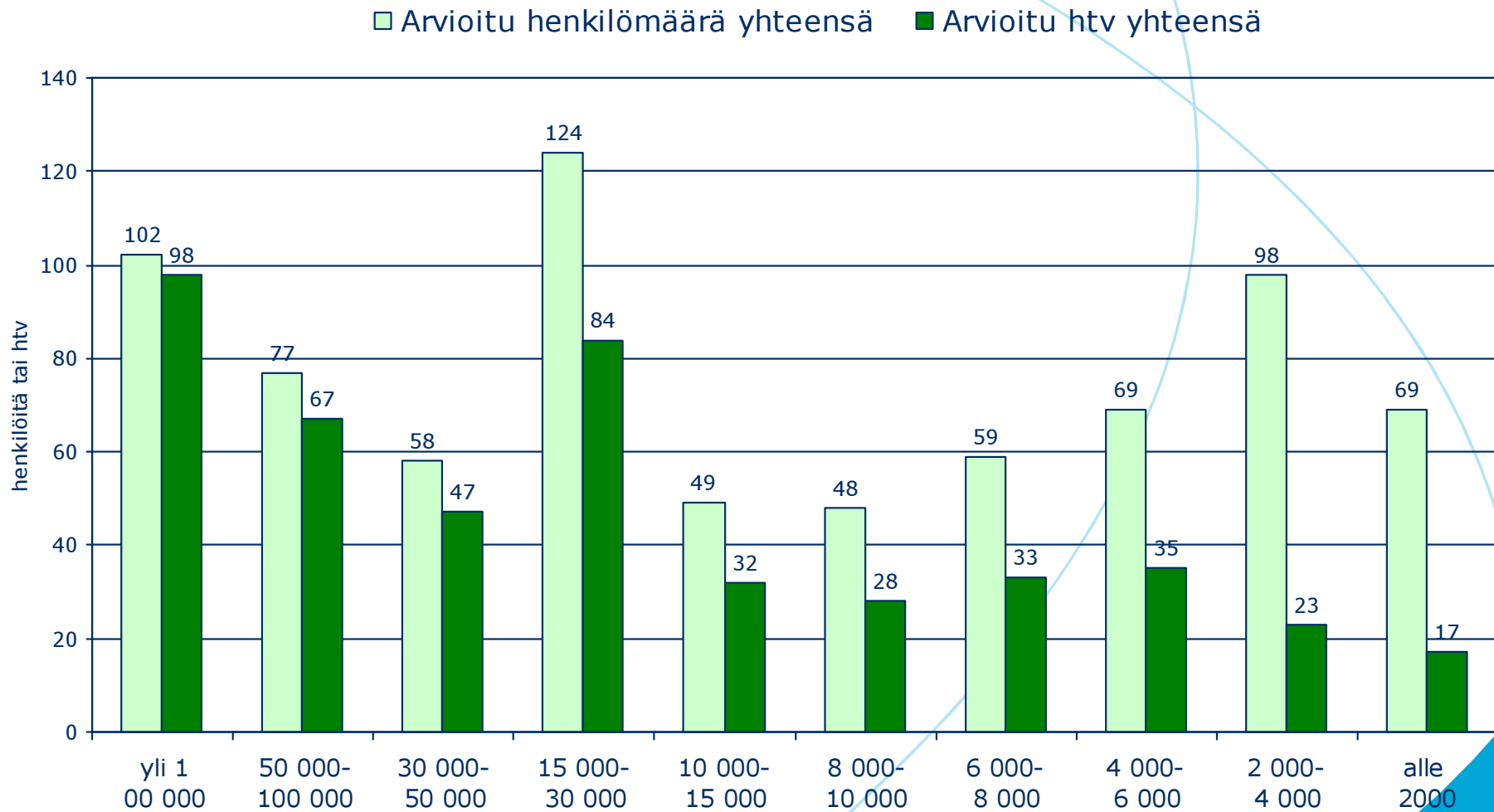

Kuntien ympäristönsuojeluhenkilöstö 1986–2005

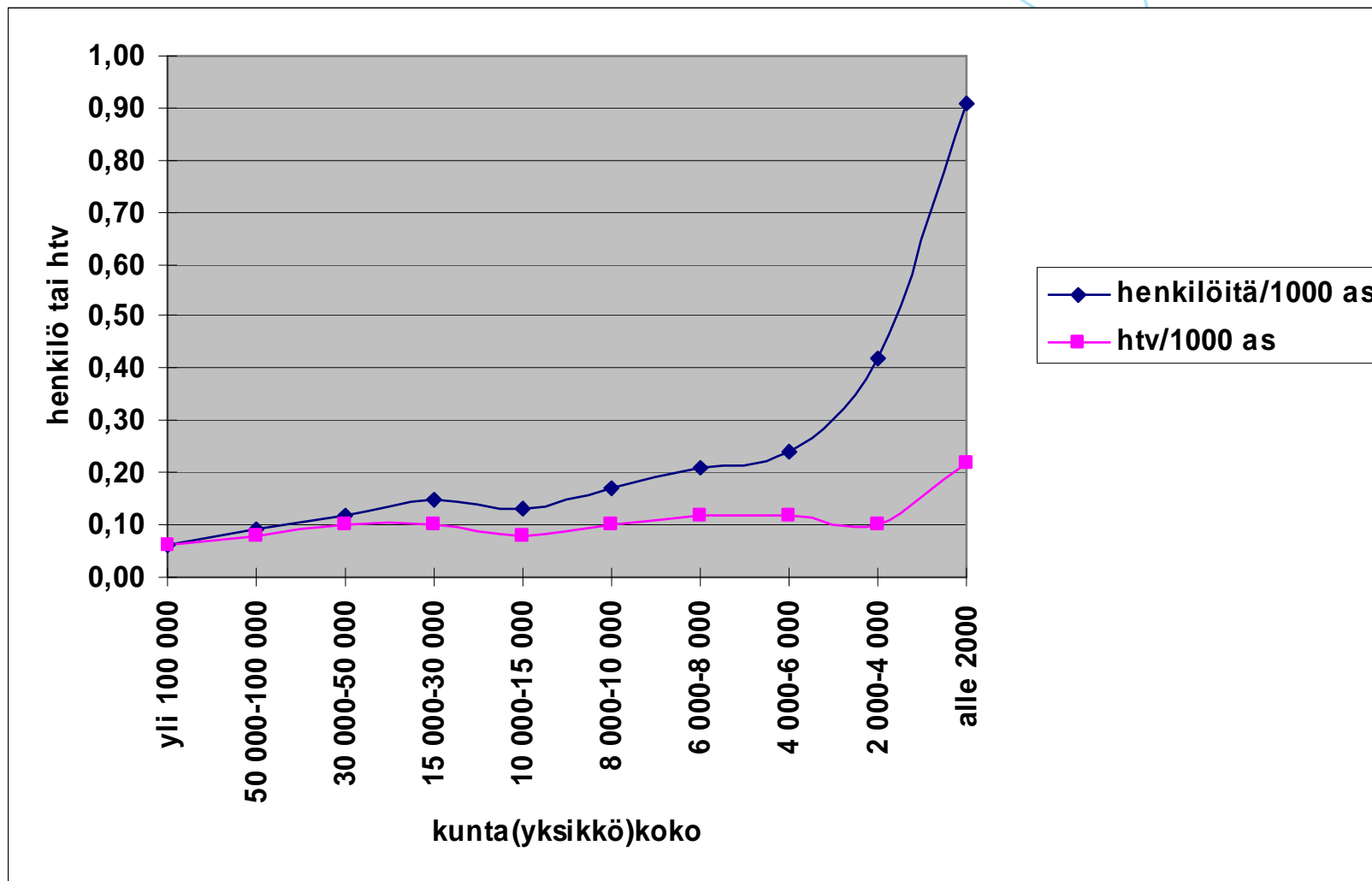
2005
788 hlö/
559 htv

Kuntien ympäristönsuojeluhenkilöstön määrä ja henkilötyövuodet 2005, arvio

Kuntien ympäristönsuojelutehtäviä hoitavia henkilöitä ja henkilötyövuosia 1000 asukasta kohti 2005

Marko Joas: Reflexive Modernisation of the Environmental Administration in Finland

I Ympäristöpolitiikan teknologisen modernisaation kausi 1983-1991

- säädöksiä yhtenäistämisen
- hallinnon suorastaan dramaattinen uudelleenorganisointi 1986
- valtionavulla osaava henkilöstö voimavaraksi
- top-down

II Ekologinen modernisaatio 1992-

- edelleen voimavarojen ja osaamisen lisääntyminen
- osallistuminen
- ympäristövaikutusten arviointi
- vapaaehtoinen paikallisagendatyö
- kansainväliset verkostot ICLEI, Aalborg, Eurocoties, UBC, ystävyyskunta
- bottom-up

Yleistä ympäristöhyvää paikallisesti

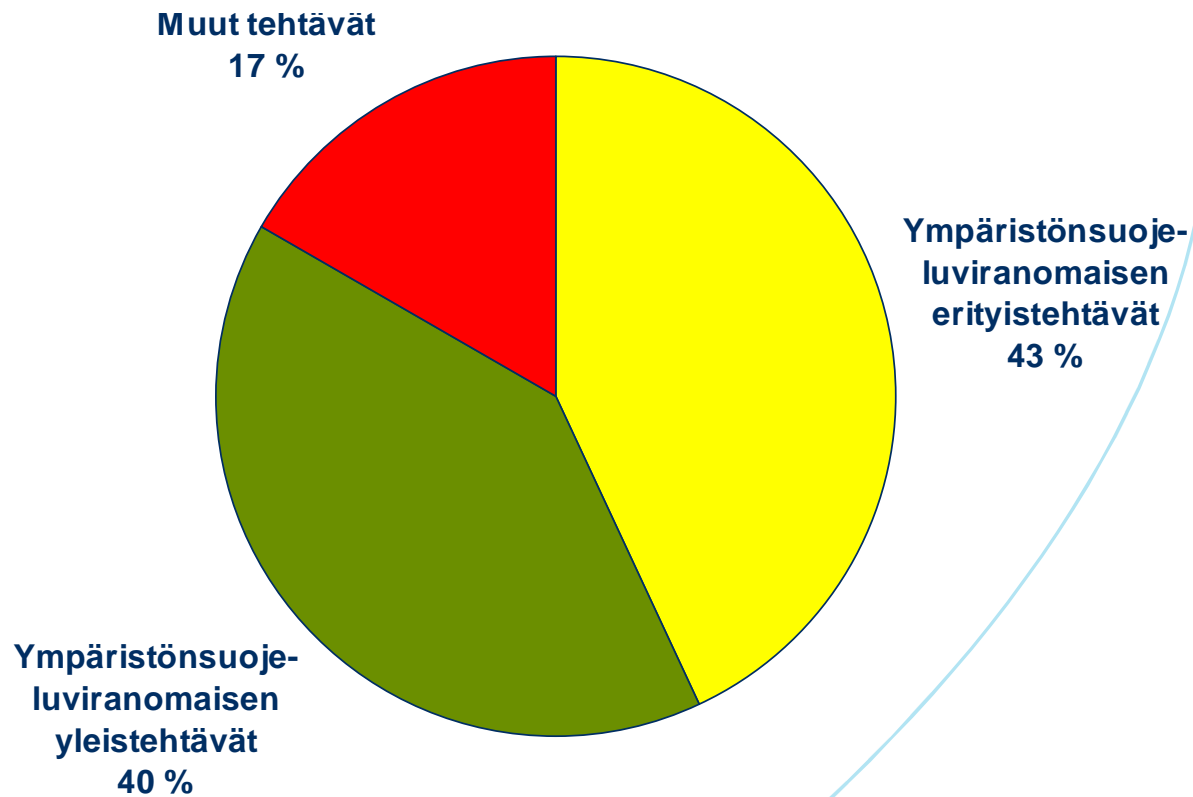
- Viranomaistehtävissä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käyttää julkista valtaa, toimii yksittäisissä päätösasioissaan ratkaisijana tai tuomioistuimena, paikallisena auktoriteettina, jonka päätösvaltaa ei muilla kunnan toimielimillä ole mahdollisuus ottaa itselleen ratkaistavaksi, käyttää ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa, toimii ympäristönsuojelun puhemiehenä kunnan päätöksenteossa.
- Yleisenä ympäristöpoliittisena vaikuttajana ympäristötoimen kädet eivät ole niin sidotut kuin viranomaisroolissa. Muu hallinto ja päätöksenteko todennäköisesti odottaa ympäristöhallinnon tuovan päätöksien valmisteluun juuri ympäristönäkökulman, mutta esimerkiksi kunnanhallitus voi sovittaessaan erilaisia näkökohtia yhteen harkita minkälaisen painoarvon kukin näkökulma saa. Ympäristöhallinto on siis edelleen ympäristönsuojelun puolestapuhuja.

Kuntien ympäristönsuojelusihteerit ovat merkittävästi vaikuttaneet ja muokanneet suomalaista ympäristöpolitiikkaa:

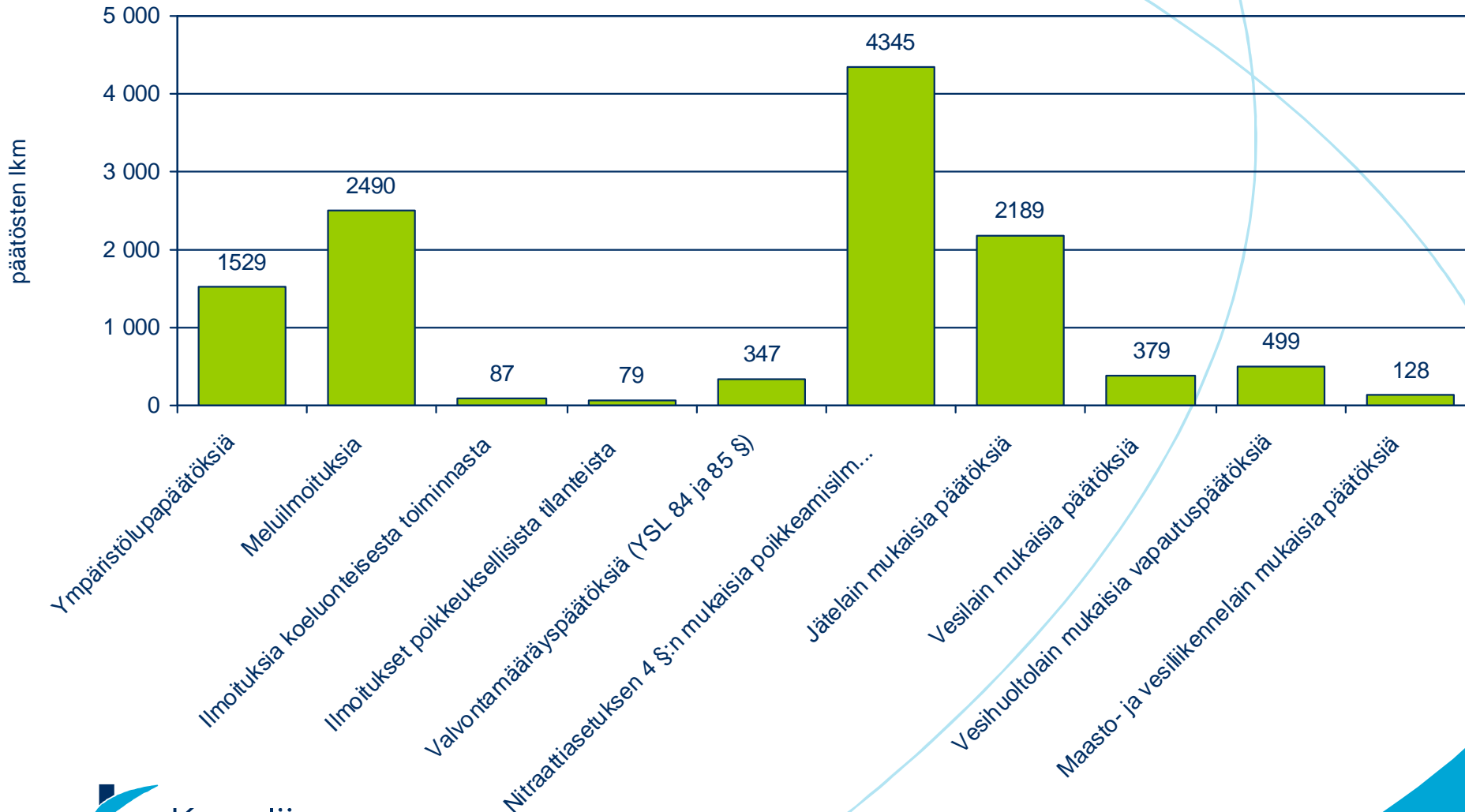
1. viranomaisina kansallisen ympäristöpolitiikan toimeenpanijoita paikallisella tasolla
  2. paikallisen ympäristöpolitiikan vaikuttajina
- edustavat ympäristö- ja luontoasiantuntemusta kunnassa ja kunnan hallinnossa
  - valistavat, kouluttavat, määräävät, puhuvat.

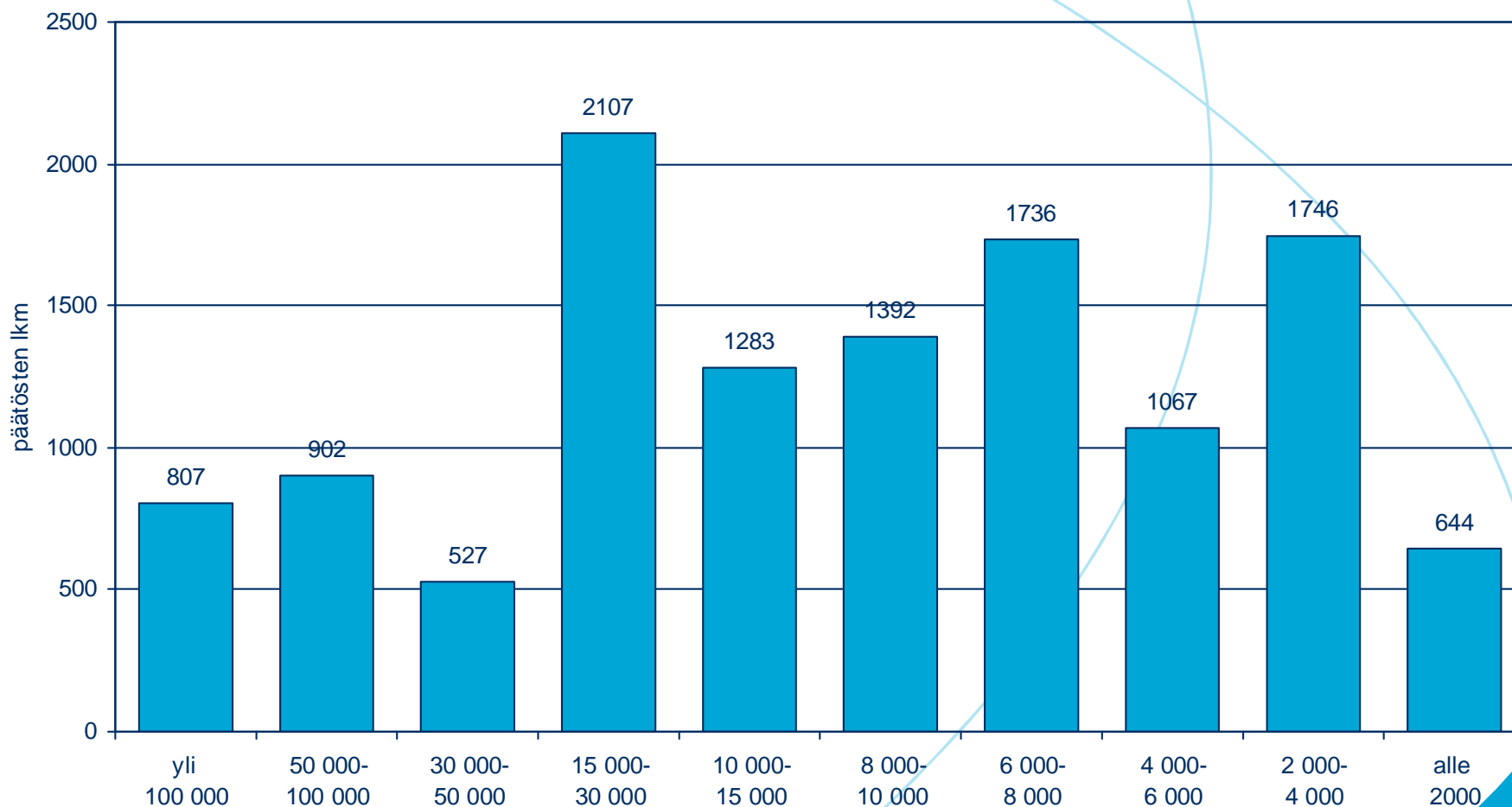
Kuntien ympäristönsuojeluhallinnon ajankäyttö eri tehtäviin vuonna 2004

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten päätökset koko maassa 2004, arvio, yhteensä 12 071 päätöstä

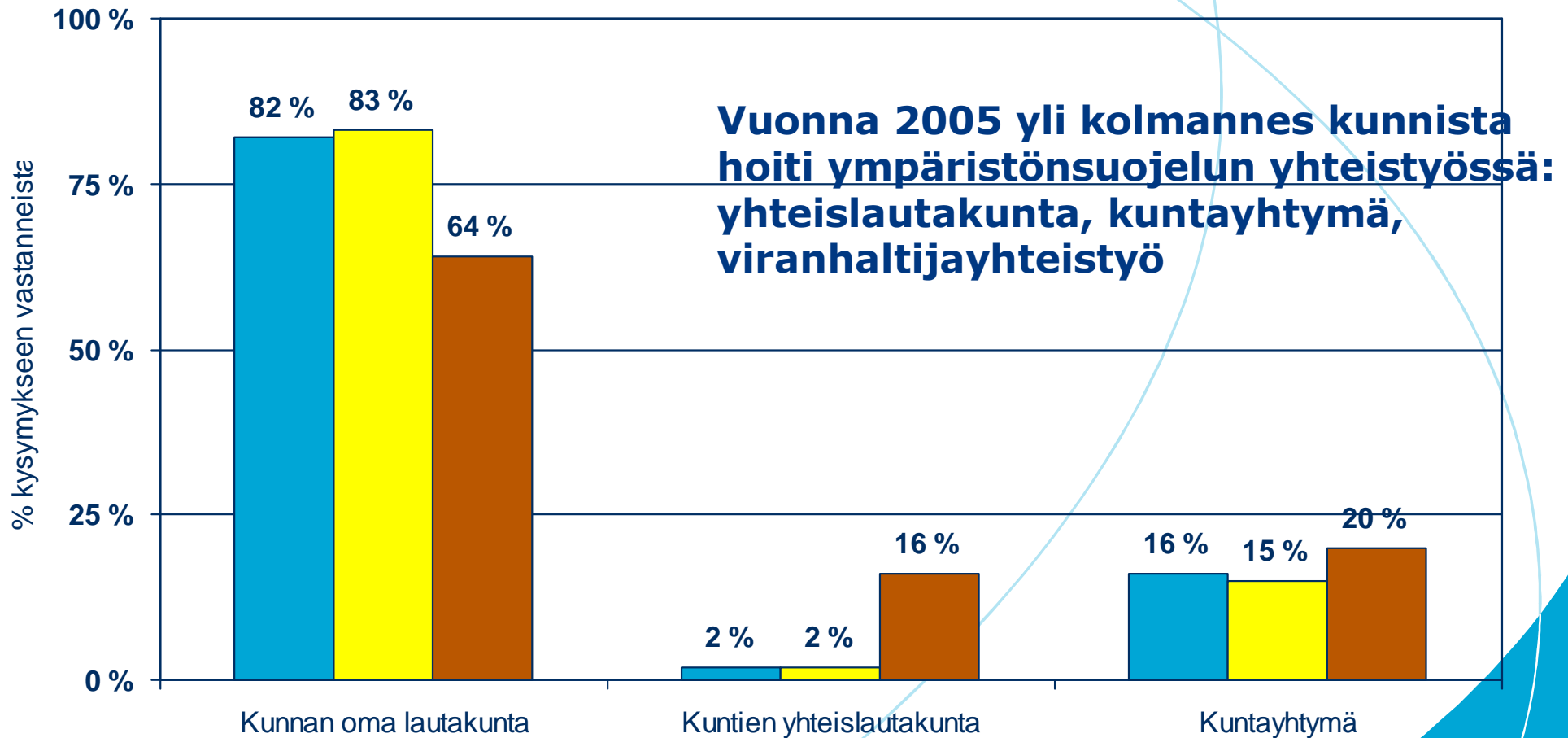

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten päätösten jakautuminen eri kokoisiin organisaatioyksiköihin vuonna 2004, arvio

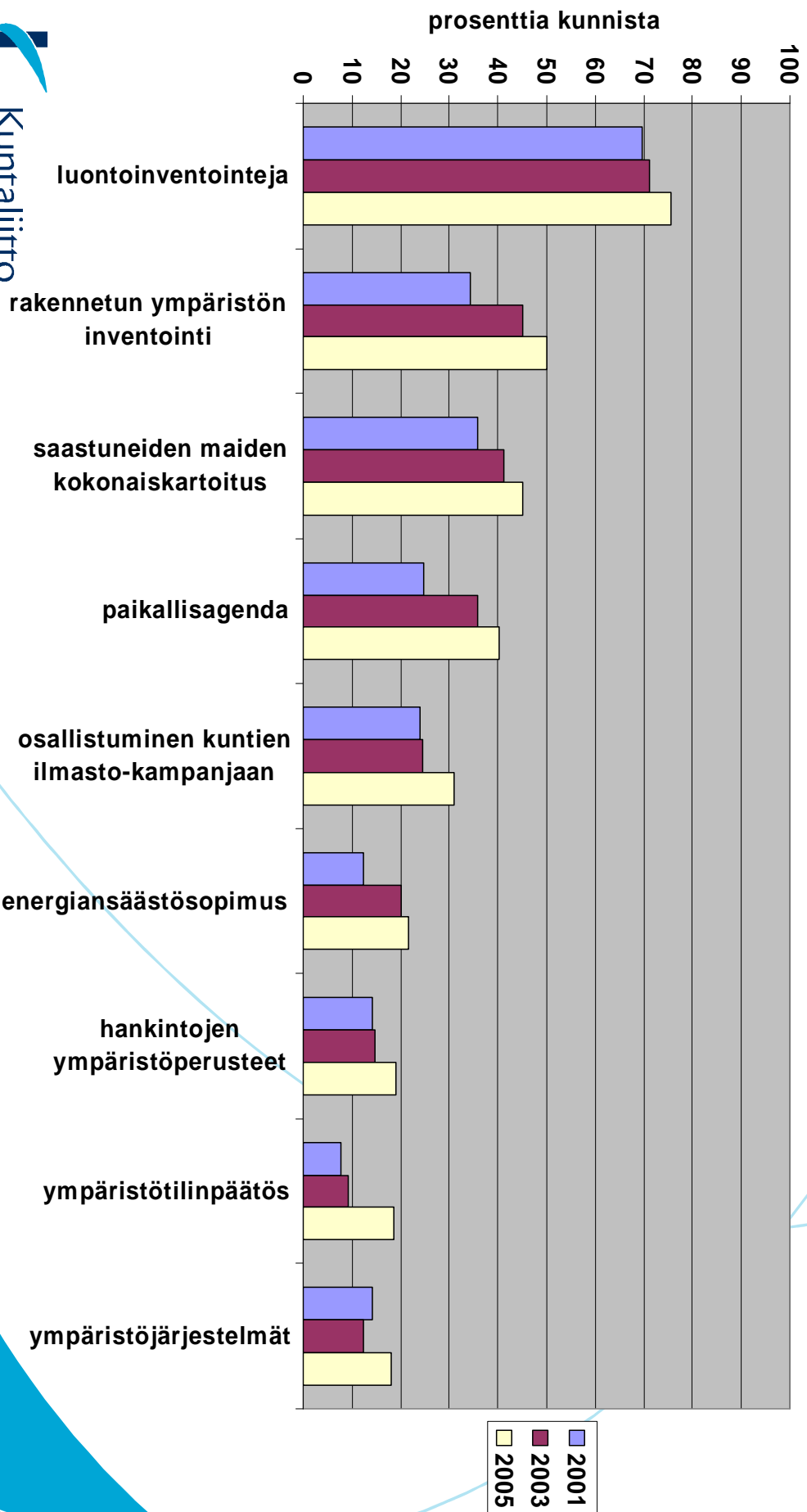

Ympäristönsuojeluasioita hoitava lautakunta tai toimielin

■ Vuosi 1996 ■ Vuosi 2001 ■ Vuosi 2005

Kuntien ympäristöpoliittisia toimenpiteitä

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Hengästyks jatkuu?

- valtion ympäristöhallinnon muutoshankkeet
- kunta- ja palvelurakennemuutos
- paluu top-down?

Ympäristöinvestoinnit

Turun kaupungin vuoden 2005 ympäristöinvestointeja kirjattiin 15,7 milj. euroa, joka oli 13,5 prosenttia kaupungin kaikista käyttöomaisuusinvestoinneista (115,8 milj. euroa). Suurimmat investointikohteet liittyivät jätevesihuoltoon ja viemärintiin (41,4 %) ja jätehuoltoon (33,0 %). Suurin yksittäinen investointi oli jätteenpolttolaitoksen polttouunien leasing-kaluston loppulunastus, 5,2 milj. euroa. Ekotehokkuutta parantavaan toimintaan, mm. rakennusautomaatioon, panostettiin Turun kaupungissa 2,4 milj. euroa. Ympäristöperusteisia investointeja tehtiin asukasta kohden laskettuna 90 eurolla.

Turun ympäristöinvestointien jakautuminen vuonna 2005

Ympäristövastuut

Turun kaupunki on tunnistanut toimintaansa liittyvät ympäristövastuut. Ympäristövastuisiin varauduttiin vuoden 2005 tilinpäätöksessä 1,6 milj. eurolla saastuneiden maa-alueiden puhdistamiseen ja 1,4 milj. eurolla käytössä olevien kaatopaikkojen maisemointiin. Turun kaupungin tonttimaiden puhdistuskuluja on tuloslaskelman käyttötalouden menoihin kirjattu yhteensä 0,9 milj. euroa. Uusia varauksia kirjattiin 1,1 milj. euroa. Pakollisten varausten purkuna on kirjattu saastuneista maa-alueista 0,3 milj. euroa. Varausta on purettu myös 0,2 milj. euroa kertyneitä kuluja vastaan.

Suurin yksittäinen investointi oli Oriveden jätteenpolttolaitoksen polttouunien leasing-kaluston loppulunastus. Turun Seudun Jätehuolto Oy